

wetsche winkeltje daar waar geen drie klanten per jaar komen; langs den onvasten trap, Japansche kakemono's voorbij met grijnzende samoerai's; de kamer in die heet pompeus: het atelier, en die is, eenvoudig, eene kamer. Maar eene kamer om den burgers bij valavond schrik aan te jagen; ter wanden een brons-bruin, reusachtig Japansch masker naast het framboos-rose, lang-neuzige mombakkes van een Vlaamsch carnaval-belijder; gebroken stroobloempjes gevoed met vlokkig stof; twee verlept satijnen miniatuurlaarsjes uit de jaren 60: gorge de pigeon en ventre de biche, weemoedige elegantie uit den sentimenteelen tijd dien Offenbach leerde dansen op een vulkaan. En schilderijen: honderden. „La dame à la mouche”, teer-roode tronie met vlak-blauwe oogen van nuchtere absinthe-drinkster met bibberenden vleesch-mond; laag mannenportret met strakken blik tegen een muur vol edele kunstschoonheid. Ribbige rooie kool en witte kool. Bloemen die verstarde vlammen zijn. Ballet-fantazieën onder regenbogen. Weemoed der achttiende eeuw in licht-aangetikte pastel-teekenin-getjes. Bruin als oud perkament een hallucineerend calvariebergje. Etsen, die bijten gelijk ze gebeten zijn. De schilder Willem Paerels, die, mauve en water-groen, een doodshoofd biedt dat eene sigaar rookt aan een dame die rookt eene sigaret (symbolen zijn een vernuftig tijdverdrijf). Décors voor Ensor's eigen pantomime (hij kleeedde zelf de poppen en dichtte zelf de muziek aan dien harmonium daar, door zijne vingers als met knekels betokkeld). — Eindelijk — o, ik heb niet alles genoemd! — het schilderij waarvoor ik gekomen ben. En dan, het spreekt van-zelf, James Ensor in eigen persoon.

Verleden winter heb ik hem herhaald te Brussel ontmoet. Hij zat er banketten voor en at er ook bij ministers. Wij hebben er tegenwoordig twaalf; ik geloof, dat hij ze allen heeft aangedaan. Maar te Brussel wimpen zijne oogen en in de koffiehuzen stoot hij alle stoelen aan. Hij sprak er toasten uit vol lapidaire oordeelvellingen. Hij zei: „Vive de Rudder, c'est un nom bien porté”; den schilder Oleffe sloeg hij volgend portret in het eigen gezicht: „De vieilles enluminures le représentent botté jusqu'au col, harponnant des cétacés, harcelant des phoques, taquinant des morses, dépouillant des veaux marins et autres. Je l'ai vu, portant une morue colossale ou chiquenaudent un ourson effaré. Plumant des pingouins, écaillant des sirènes, bouffant des huîtres. Ses pieds sont palmés”. Aldus sprak hij in breed-cirkelende hyperbolen, want in Brussel gevoelt hij zich bijzonder schuchter. De dichter Grégoire le Roy moest, aan eene huldigende tafel, hooren van uit zijn mond: „Hurrah, pour Grégoire le Roy, notre vrai poète national”, en ik weet niet wie van beiden, Le Roy of Ensor, het ernstig heeft opgenomen. Misschien wel allebei. Hetgeen dan een teeken des tijds zou zijn.

Aldus is Ensor te Brussel. Maar ik zie hem te Oostende, in het schemer-